

Jumalakartus on tarkuse algus

Roman Jürisaar

... on EBS-i tudeng.

Roman Jürisaar kirjeldab oma teekonda ettevõtlusest ja ärijuhtimisest Püha Vaimuga ristimise poole.

Alanud tarkusekuul möödub kaks aastat päevast, mil ma puutusin esmakordselt kokku tšehhi päritolu USA psühhiaatri, psühholoogi ja psühhoanalüütiku Stanislav Grofiga. Juhtusin kuulama oma esimest Tähenduse teejuhtide taskuhäälingu episoodi, kus külalisteks olid Marina Paula Eberth ja Alar Tamming. Saate pealkiri oli „Tuleviku psühholoogia“ ja seal kõlanud väljendid „transpersonaalne“ ja „muutunud teadvuse seisundid“ kõitsid koheselt mu tähelepanu. Seda ennekõike seepärast, et olin tollal oma spirituaalse ärkamise teekonna päris alguses. Janunesin teadmiste järele ja kõik tundus äärmiselt huvitav.

Stanislav Grof on transpersonaalse psühholoogia üks rajajaid. Ta väidab, et psühholoogia ja psühhiaatria praegused põhieeldused ja -mõisted vajavad holotroopiliste seisundite uuringute käigus tehtud avastuste tõttu põhjalikku ümbervaatomist. Tema kinnitusel võib inimkonna ainsaks tõsiseltvõetavaks tulevikulootuseks olla kogu inimkonna radikaalne sisemine transformatsioon ja tõus kõrgemale teadvusetasandile. Minu jaoks tundub see üsna veenev argument, sest kollektiivselt oleme sattunud kaunikesti täbarasse olukorda. Või ma eksin? Ometi saame alustada ikka iseendast ja oma suhtest Jumalaga.

Paralleelselt ülikooliõpingutega, mis mul parasjagu käsil olid, sai Grofist minu esimene kooliväliline suunanäitaja vaimse kasvamise rajal. Olin omandamas Estonian Business Schoolis bakalaureusekraadi ettevõtluse ja ärijuhtimise erialal ning jõudnud hakata tegelema eneseteadlikkuse tõstmisega. Seega poleks Grof oma kaasteeliseks tulemist saanud paremini ajastadagi. Olen veendunud, et juhuseid pole olemas. Grof kirjutab oma teoses „Tuleviku psühholoogia“, et psüühika transpersonaalse sfääriga kontakti saanud inimesed hakkavad üldjuhul elu täiesti uuel viisil hindama. Tagantjärele hinnates ma seda just vajasingi. Toona tundus see lihtsalt põnev ja peavoolu ideoloogiast märksa erinev lähenemine.

Tegelikult polnud mul aimugi, millega ma silmitsi seisan. Olin selleks ajaks lugenud klassikalist juhtimisalast kirjandust ja populaarteaduslikke enesebiraamatuid. Neid ei tasu siinkohal alahinnata. Ilma nendeta poleks ma otsustanud peale pikki aastaid koolipinki naasta. **Alles kolmandal kursusel mõistsin, et ilma sisemise kasvuta on meil suur oht takerduda väliste edusümbolite ihalemisse. Just selle löksust ma end leidsingi. Sellest sai alguse teekond purgatooriumisse, ilma et ma oleks teadnud, mida see sõna õigupoolest tähendab. Omasin hägusat arusaamist, et sellesse paisatud inimesed hakkavad tajuma vastutust oma pattude eest.**

Puhastustule tõeline olemus hakkas mulle päralt jõudma alles lõputööd kirjutades. Mulle tundus loogilise sammuna valida uurimisobjektiks iseennast. Kas on üldse olemas egoistlikumat lähenemisviisi? Eneseotsingutesse pühendunult katsetasin kõike, mis vähegi huvi äratas. Selleks ajaks olin käinud Marina Paula Eberthi juures holistilises regressiooniteraapias, proovinud erinevaid vaimseid praktikaid, pruukinud psühheedeelikume, osalenud supervisioonis, lugenud põnevat kirjandust, kirjutanud kirjandeid jms. Just neid kogemusi püüdsingi autoetnograafilise uurimismeetodiga põhjalikumalt vaadelda ja analüüsida.

Autoetnograafia pole uurimismeetodina veel väga laialdaselt levinud, sest see jätab erinevalt traditsioonilisest vaatlusest ruumi subjektiivsusele. Meie seesmise, isikliku vaatepunktist lähtuva kogemuse kirjeldamisel pole numbritest ja statistikast palju abi. Autoetnograafilise lähenemisega on võimalik jõuda taipamiseni, et isikliku kogemuse lisamine annab teooriatele ja interpretatsioonidele teistsuguse mõtte. Pelgalt akadeemilise kirjutamisega pole võimalik kogu tõde edasi anda. Selline on minu arusaam olukorrast.

Kui ma olin kõnealus uurimuses jõudnud analüütilise psühholoogia rajaja Carl Gustav Jungini, hakkas puhastustuli kõrvetama senisest tulisemalt. Jungi nimi oli varasemast tuttav, kuid Grof tõi ta mulle lähemale. Nimelt olin ma jõudnud oma tumedama poole ehk varjuni, nagu Jung seda nimetab. Varju teadvustamine nõuab oma iseloomu hämarama külje olemasolu tunnistamist. „Selle sammu astumine on vältimatu, kui inimene soovib leida mistahes sügavamat teadmist iseenda kohta,“ ütleb Jung. Varju kirjeldatakse sageli psüühe tumedama küljena, mis esindab kurjust, kaost ja tundmatut.

Sealt edasi hakkasin juba väljapääsu otsima, sest avalikus kohas jalutamine muutus järjest ebameeldivamaks. Kõik justkui oleksid teadnud minus olevatest hämaratest nurgatagustest ja nende pilgud ei veennud mind kuidagi vastupidises. Hakkasin endast mõtlema kui iisraellast Egiptuses, kes soovib orjusest põgeneda. Ühes unenäos maadlesin enesetapumõtetega, ma pole kunagi varem niimoodi kartnud. Selles unenäos puudutas mind Jumal. See oli tõeline transtsendentne kogemus või Grofi käsitle kohaselt kontakt transpersonaalse sfääriga. **Toimuv tegi mind väga alandlikuks, sest nägin eelkõige enda ülbust ja kõrkust. Tahtsin sellest vabaneda ja Jumal juhatas mind patukahetsuse suunas kirikusse. Seal õppisin tundma Jeesust, kuniks ma kõik oma koormad risti alla viisin, andestust ja tervenemist palusin ning meelt parandasin. (Müütilisest mõtlemisest, mille tõi minuni jungiaan James Hillman, oli palju abi.)**

Käesoleva aasta kevadel sain ristitud, mitte ainult vee, vaid ka Püha Vaimuga. Vana mina suri sel päeval. Siinkohal lähevad mõtted paratamatult Fjodor Dostojevski romaani „Vennad Karamazovid“ juhtmõtte peale: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile, kui nisuiva ei kuku mullasse ega sure, jääb ta üks; aga kui ta sureb, siis ta kannab palju vilja.“ Jumalaga osaduses olles hakkasin ka tarkuse olemust hoopis teisiti mõistma. Sain aru, et teadmised tulevad õppimisest ja tarkus Püha Vaimuga täitumisest. Kui teadmised on faktide kogum ja intelligentsus mõistuse arengutase, siis tarkus on eristusvõime. See on võime näha asjade olemusse. Tarkus hõlmab endas Jumala ja inimsüdame peensuste tundmist. See on rohkem kui teadmised, see on teadmiste õige rakendamine moraalsetes situatsioonides, valikute ja otsuste tegemisel ning suhetes ligimesega. Püha Vaimuga täidetud olemine tähendab lihtsalt seda, et kristlane alistab oma elu ja tahte sundimatult Pühale Vaimule.

Carl Gustav Jung on öelnud, et me peaksime oleme ettevaatlikud tarkusega, mis pole meile mõeldud. Arvan, et Jumal on oma rohkest armust tarkuse inimkonnale kasutada andnud, kuidas me seda kasutame, sõltub meie endi südamehoiakust. Seepärast olge julged, sest Jumal ei ole meile andnud arguse vaimu, vaid väe ja mõistlikkuse ja armastuse vaimu. Ja kui meis pole armastust, siis meis pole ühtigi.

Armuline Püha Vaim, minu elus näib palju keerlevat minu soovide ja heaolu ümber. Palun luba mul elada kas või üksainus päev nii, et kõik, mis ma tegin, oli kasuks kellelegi teisele, mitte mulle endale. Võib-olla on palve teiste eest algustuseks piisav? Aita mul teha seda kiituse või tasu vajaduseta. Jeesuse Kristuse võimsal nimel.